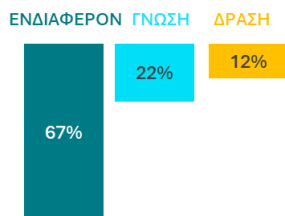

Αποκωδικοποιώντας τα οφέλη ESG δράσεων για τις μικρές επιχειρήσεις

Καθώς η Ευρώπη, μέσω των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων της «Πυξίδας Ανταγωνιστικότητας», απλοποιεί το πλαίσιο των ESG προτύπων της, η αξιολόγηση της σχέσης του ελληνικού επιχειρείν με τις ESG αρχές αποκτά κομβική σημασία. Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας, αξιοποιώντας έρευνα πεδίου σε 600 ΜμΕ, (i) χαρτογραφεί το τρέχον επίπεδο γνώσης και εφαρμογής ESG πολιτικών στην Ελλάδα και (ii) διερευνά πώς οι θεσμικές αλλαγές θα επηρεάσουν τον βαθμό και τη φύση υιοθέτησής τους. Ως κύριο εύρημα της μελέτης αναδεικνύεται ότι η απλοποίηση των ESG προτύπων «ξεκλειδώνει» ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις να αποκομίσουν λειτουργικά οφέλη και να γίνουν πιο ανταγωνιστικές.

Εξοικείωση ΜμΕ με ESG πρακτικές (% ΜμΕ)

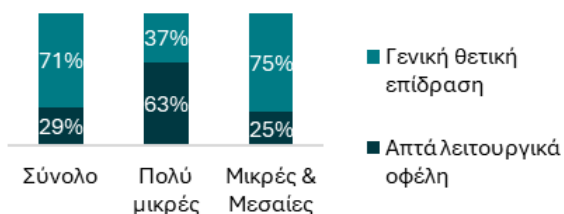
Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

Βασικό στοιχείο της έρευνας είναι η ανάδειξη του μεγάλου «κενού» ανάμεσα στο υψηλό ενδιαφέρον των ΜμΕ για ESG δράσεις και της χαμηλής πρακτικής υιοθέτησής τους. Συγκεκριμένα, υψηλό ποσοστό των ΜμΕ (άνω των 2/3) δηλώνει ενεργό ενδιαφέρον για ESG δράσεις, ωστόσο ένα μικρό ποσοστό έχει λάβει ουσιαστική ενημέρωση (μόλις 22%) και ένα ακόμα μικρότερο ποσοστό έχει προχωρήσει σε υλοποίηση σχετικών δράσεων (12% του τομέα ΜμΕ και μόλις 4% για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις). Εστιάζοντας στον τύπο των δράσεων, διαπιστώνουμε ότι:

- ✓ σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις με ESG δράσεις έχουν κάποιες μορφής πρωτοβουλία στον άξονα περιβάλλοντος (Ε), όπως ανακύκλωση, ενεργειακή αναβάθμιση ή προϊόντα φιλικά στο περιβάλλον
- ✓ ακολουθούν δράσεις του κοινωνικού άξονα (S) για 7% των ΜμΕ, όπως πρακτικές διασφάλισης ισότητας εργαζομένων ή έρευνες ικανοποίησης πελατών, ενώ
- ✓ μόλις 3% του τομέα έχει προχωρήσει σε ολιστική ESG στρατηγική, προσθέτοντας στις άνω δράσεις και τον άξονα διακυβέρνησης (G), είτε μέσω σύνταξης απολογισμών βιωσιμότητας είτε με επικοινωνία πρακτικών σε εργαζόμενους και συνεργάτες.

Συνεπώς, σημαντικά είναι τα περιθώρια περαιτέρω διείσδυσης του ESG στις ελληνικές επιχειρήσεις, με κομβικό τον ρόλο της ενημέρωσης – λαμβάνοντας υπόψη ότι το 1/3 των επιχειρήσεων χωρίς ESG δράσεις δηλώνει ως κυρίαρχη αιτία την έλλειψη σχετικών γνώσεων.

Όφελος δράσεων ESG (% ΜμΕ με δράσεις ESG)

Πηγή: Έρευνα Συγκυρίας ΕΤΕ

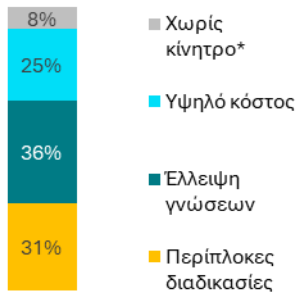
μετρήσιμη, θετική επίδραση στην κερδοφορία που εντοπίζουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις, η οποία εμφανίζεται εντονότερα στις πολύ μικρές (καλύπτοντας σχεδόν το ½ αυτών). Η αναγνώριση από τις ΜμΕ των ESG αρχών ως πηγή εσόδων και κερδοφορίας επιβεβαιώνει ότι οι σχετικές δράσεις αγγίζουν διαρθρωτικά ζητήματα που απορρέουν από το μικρό τους μέγεθος:

Παρά την περιορισμένη υιοθέτηση, ένα εξαιρετικά σημαντικό εύρημα προέκυψε από την ανάλυσή μας: Απτά λειτουργικά οφέλη αναγνωρίζει ήδη το 1/3 των επιχειρήσεων με ESG στρατηγικές, ενώ και τα λοιπά 2/3 δηλώνουν ικανοποιημένα (χωρίς να έχουν ακόμα ποσοτικοποιήσει την θετική επίδραση). Πέρα από τα εν πολλοίς αναμενόμενα οφέλη σε όρους ευκολότερης πρόσβασης σε συνεργασίες και χρηματοδότηση, το αποτέλεσμα με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον είναι η, ήδη

- ✓ Οι περιβαλλοντικές δράσεις συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με μείωση κόστους (π.χ. εξοικονόμηση ενέργειας).
- ✓ Οι κοινωνικές δράσεις μπορούν να προσελκύσουν πελάτες αλλά και ικανό προσωπικό, οδηγώντας σε μεγέθυνση επιχειρήσεων.
- ✓ Οι δράσεις διακυβέρνησης αναβαθμίζουν τη στρατηγική ωριμότητα και την επιχειρηματική κουλτούρα.

Εύλογα, μία ολιστική ESG στρατηγική δρα πολλαπλασιαστικά, μεγιστοποιώντας τα λειτουργικά οφέλη.

Κύρια εμπόδια για ESG δράσεις
(% ΜμΕ χωρίς ESG)

*Βάσει των τρεχουσών συνθηκών
Πηγές: Έρευνα Συγκυρίας ΕΤΕ

Η σημασία αυτού του αποτελέσματος είναι διττή, καθώς, πέρα από τα άμεσα οφέλη, η γνωστοποίησή τους στις επιχειρήσεις που ακόμα διστάζουν μπορεί να αποτελέσει ικανό κίνητρο υιοθέτησης, καθώς άνω των 2/3 αυτών δηλώνει τα λειτουργικά οφέλη (όπως μείωση κόστους και αύξηση ζήτησης) ως πρωτεύων λόγο που θα τις ωθούσε να κάνουν το βήμα.

Διευρύνοντας το συμπέρασμα αυτό, η έρευνά μας αναδεικνύει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ΜμΕ (93% του τομέα) δε χρειάζεται την υποχρεωτικότητα ως κίνητρο δράσεων ESG. Υπό αυτές τις συνθήκες, η χαλάρωση του υποχρεωτικού χαρακτήρα των ESG δράσεων στο ρυθμιστικό περιβάλλον της ΕΕ δεν αναμένεται να έχει ανασταλτικό χαρακτήρα στην άνω προοπτική.

Αντίθετα, οι προωθούμενες ρυθμίσεις στην ΕΕ αμβλύνουν σημαντικά εμπόδια του ρυθμιστικού πλαισίου, καθώς:

- ✓ Ο τομέας ESG περιλαμβάνεται στο πρώτο πακέτο μέτρων μείωσης του γραφειοκρατικού βάρους για τις ΜμΕ, με εκτιμώμενη εξοικονόμηση κόστους €6,3δισ σε επίπεδο ΕΕ (που συνδυαστικά με σχετική ελάφρυνση διαδικασιών για τραπεζικά ιδρύματα θα διευκολύνει τη χρηματοδότηση δράσεων ESG)
- ✓ Μειώνονται οι υποχρεώσεις περίπλοκων αναφορών για την ένταξη των ΜμΕ σε αλυσίδες αξίας μεγαλύτερων επιχειρήσεων, διευκολύνοντας τις σχετικές συνεργασίες (ειδικά με μεγάλες επιχειρήσεις).

Οι άνω αλλαγές εκτιμάται ότι θα κινητοποιήσουν σημαντικό κομμάτι του ελληνικού επιχειρείν, καθώς οι περίπλοκες διαδικασίες (και το συνεπακόλουθο υψηλό κόστος) αναγνωρίζεται από την πλειοψηφία των ΜμΕ ως το κύριο εμπόδιο που τους αποτρέπει από την υιοθέτηση ESG πολιτικών.

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη i) το υψηλό ενδιαφέρον για ESG δράσεις, ii) τις διαπιστωμένες θετικές τους επιδράσεις στα λειτουργικά μεγέθη των επιχειρήσεων και iii) το θετικό πρόσημο των μεταρρυθμίσεων στην ΕΕ, το περιβάλλον είναι ευνοϊκό για τις ελληνικές ΜμΕ να υιοθετήσουν με στρατηγικό τρόπο ESG πρακτικές και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Οικονομικές Μελέτες και Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/smes-esg-2025>

Αθήνα, 16 Μαΐου 2025